

НОВИ ХОРИЗОНТИ

ЛИСТ ЕКОНОМСКО-ТРГОВИНСКЕ ШКОЛЕ | ГОДИНА IX | ПОЖАРЕВАЦ | МАЈ 2014 | БРОЈ 9

У овом броју

НОВИ ХОРИЗОНТИ

Јована Шербановића 6, Пожаревац • www.ekonomskapo.edu.rs

УКРАТКО О БОГАТОЈ ИСТОРИЈИ НАШЕ ШКОЛЕ

У Пожаревцу је 1850. установљена Послено-трговачка школа. Она представља једну од најстаријих школа те врсте у Србији, за чије оснивање је тадашњем Попечитељству просвете иницијативу упутио овдашњи учитељ Живан Ковачевић. Попечитељство је 11. VIII 1850. одобрило отварање овакве школе у Пожаревцу, тако да је она почела са радом школске 1850/51, а престала да постоји 1862, након отварања пожаревачке полугимназије. Услед неповољних просветних прилика и великог броја неписмених шегрта и калфи указала се потреба за оснивањем занатске школе, која ће настати у последњој деценији XIX века. Током постојања школа је носила називе:

- 1850-1862. – Послено-трговачка школа
- После 1890. – Мушка занатска школа
- 1898. – Женска занатска школа
- после 1890. – паралелно радила Трговачка школа Пожаревачке трговачке омладине
- 1929/30. – Државна дворазредна трговачка школа
- пред II светски рат – Државна трговачка академија
- 1950/51. – Економска средња школа
- 1960/61. – Школски центар за економско образовање кадрова
- 1969. – Економски школски центар „Жижа Лазаревић“
- 1972. – Привредно-економски школски центар „Жижа Лазаревић“
- 1991. – Економска школа „Жижа Лазаревић“

На почетку новог миленијума школа доживљава још једну промену: од 27. II 2002. постаје Економско-трговинска школа, која образује кадар за економску, трговинску, туристичку, угоститељску и дрвопрерађивачку струку.

3	Наш задатак
4	Летопис
5	Ученик генерације
6	На крају радног века
8	Деда Мразе, цмокнућу те
9	1914.
11	Двеста година Писменице
12	Млади, талентовани...
13	Посете
15	Школска слава
16	Једна моја импресија
17	Стваралаштво ученика
22	Сви људи света...
23	Економија као...
24	Приче о речима
25	Како успешно учити
26	Прилика за све
28	Забавна страна
29	У здравом телу здрав дух
30	И ја имам таленат

Директор
Сибинка Живановић

Главни уредник
Драгана Мратић

Редакција
Гордана Вучковић
Бранка Дашић
Весна Џино
Зоран Прокић
Милена Станојевић
Тања Илић

Сарадници
Јелена Јоловић, Ик
Тамара Костић, Ик

Насловна страна
проф. Катарина Вукашиновић
чланови ликовне секције
Јасмина Стефановић

Реч директора

На основу експертског мишљења Института грађевинског факултета из Београда, грађевинска инспекција града Пожаревца, 28. августа 2013. године донела је решење о забрани коришћења старе школске зграде, са образложењем да није безбедна. Тако су школску 2013/2014. годину започели, а, ученици 3. и 4. разреда, нажалост, и завршиће, ван својих учионица.

Као да се историја наше школе понавља, поново су ученици са својим наставницима на више локација у граду – у туђим учионицама: згради СПС-а, Вишој техничкој школи, ОШ Доситеј Обрадовић, Политехничкој школи, Дому црвеног крста. У згради СПС-а борава: финансијски техничари, комерцијалисти, туристички и трговински техничари, матуранти и ученици 3. разреда. У позајмљеним учионицама ОШ Доситеј Обрадовић јесу економски техничари 3. разреда и матуранти у преподневној смени. У двама учионицама Политехничке школе борава ученици угоститељске струке, а практичну наставу обављају у просторијама Црвеног крста. У оваквим условима отежано је редовно одржавање наставе, и за ученике и за наставнике. За часове Физичког васпитања и Информатике ученици прелазе из поменутих зграда у нову школску зграду.

Након одласка директора Луке Шешума у пензију, од 1. јануара 2014. године за в.д. директора постављена је проф. Сибинка Живановић.

Такође, наставници врло често прелазе из различитих зграда, како би одржали часове у поменутим одељењима, али и у учионице нове школске зграде, у којој су и сви дневници. Шта је до сада урађено како би се ово стање превазишло? У октобру 2013. урађен је пројекат стварног стања школске зграде, на основу којег су дате процењене вредности за израду пројекта санације. До априла 2014. чекало се да град обезбеди финансијска средства за израду пројекта. То се десило ребалансом буџета града Пожаревца. У току је јавна набавка за прикупљање понуда за израду пројекта санације старе школске зграде. У наредним месецима, када буде готов пројекат, биће познато колико је новца потребно за санацију наше школе. Тада ће се тражити инвеститори: град Пожаревац, Република Србија и други потенцијални фондови. Наша школска зграда саграђена је 1905. године, споменик је културе и

под заштитом је Регионалног завода за заштиту споменика културе. То је још један разлог више да нам се помогне, поред пет стотина ученика који нису у својим учионицама, у школи са тако дугом традицијом. Министарство просвете нам је одобрило план уписа за наредну школску 2014/2015. годину – Економско-трговинска школа уписаће 60 економских техничара, 30 финансијских техничара, 30 туристичких техничара, 30 трговинских техничара, 24 комерцијалиста, 30 трговаца, и по 30 куvara и конобара.

Поред успешног завршетка ове школске године и уписа нових ученика, за наредну школску годину најважнији задатак јесте довођење старе школске зграде у стање употребе, како би се ученици вратили у своје учионице. Двадестет трећи мај је дан Економско-трговинске школе. Ове године је 164-годишњица наше школе. Надамо се да ће ученици следећу годишњицу прославити у својим учионицама.

Сибинка Живановић, в.д. директора

Л Е Т О П И С Ш К О Л Е

2013/2014.

2.9.2013. састанак педагошког колегијума
5.9.2013. састанак Тима за самовредновање
6.9.2013. састанак представника Тима за самовредновање са просветним саветником, Радишом Ђорђевићем
9.9.2013. састанак Тима за квалитет
12.9.2013. седница Наставничког већа
13.9.2013. састанак Савета родитеља и седница Школског одбора
20.9.2013. крос РТС-а
24.9.2013. састанак Тима за инклузивно образовање
4.10.2013. посета Сајму туризма у Новом Саду (I и II разред)
11.10.2013. одржано општинско такмичење у рукомету
15.10.2013. састанак Тима за развој школског програма
16.10.2013. састанак Тима за развојно планирање; „Полицијска управа одржала предавање „Трговина људима“
24.10.2013. збор угоститељских радника у Пролом бањи; градско такмичење у одбојци одржано у нашој школи, екипа Економско-трговинске школе освојила прво место; посета Сајму књига у Београду
25.10.2013. одржано предавање за ученике првог разреда на тему „Здрави стилови живота“
30.10.2013. седница Наставничког већа
31.10.2013. седница Одељењских већа (III и IV разреда)
1. 11. 2013. седница Одељењских већа I и II разреда
4.11.2013. на међуокружном такмичењу у одбојци екипа Економско-трговинске школе освојила 2. место

6. 11. 2013. састанак Тима за самовредновање; Педагошки колегијум; седница Наставничког већа
14.11.2013. одржан квиз о Европској унији
15.11.2013. предавање о безбедности у саобраћају
20.11.2013. одржана аудиција за такмичење „Ја имам таленат“; ученици угоститељске струке посетили Сајам етно-хране у Вишој хотелијерској школи у Београду.
22. и 23.11.2013. одржан семинар за стручне сараднике „Професионални развој стручних сарадника“ у Пожаревачкој Гимназији; семинару присуствовао педагог школе
23.11.2013. одржан семинар „Пракса и прописи“ у Пожаревачкој Гимназији, присуствовало 15 професора Економско-трговинске школе
4.12.2013. састанак Тима за развој школског програма
6.12.2013. састанак Тима за самовредновање
9.12.2013. састанак Тима за професионалну оријентацију

12.12.2013. састанак Тима за инклузивно образовање
16.12.2013. састанак за професионалну оријентацију; седница Наставничког већа
26.12.2013. финално такмичење „И ја имам таленат“
27.12.2013. седнице одељењских већа и Наставничко веће – крај првог полугодишта
10-14. 2. 2014. подељен Европски дневник ученицима 2. разреда; Омладина ЈАЗАС-а држала предавање
20.2.2014. представници Економског факултета из Крагујевца одржали промоцију факултета ученицима завршних разреда и поделили пропагандни материјал
20.2.2014. представници Економског факултета из Крагујевца одржали промоцију факултета ученицима завршних разреда и поделили пропагандни материјал
20.2.2014. педагог школе, Ирена Перић, присуствовала скупу педагога који је одржан у ОШ „Свети Сава“ у Пожаревцу
21, 25, 27. и 28.2.2014. одржано предавање гинеколога из ЗЦ „Пожаревац“ о очувању репродуктивног здравља ученицима II разреда
25.2.2014. одржана седница Наставничког већа (изабрани нови чланови Школског одбора, професори Весна Животић и Милена Стефановић)
26.2.2014. одржани састанци Савета родитеља и Школског одбора, на којима је изнета анализа успеха ученика на крају 1. полугодишта
27.2.2014. одржано школско такмичење из историје. Сви ученици који су учествовали пласирали су се на општинско такмичење: Урош Траиловић IIIe2 (60 поена), Младен Мишић IIIe1 (56 поена), Александар Јанковић IIф (46 поена), Милош Давидовић IIe1 (41 поен), Јелена Саватић IIф (36 поена), Милан Тодић IIe1 (29 поена), Огњен Стокић IIe1 (20 поена)
28.2.2014. ученици Iтт, IIтт, IIIтт и IVтт посетили Сајам туризма у Београду
11.3.2014. в. д. директор и педагог присуствовали семинару на тему „Портфолио, његова улога и начин попуњавања и директор као професионалац у образовању“ у Београду
12.3.2014. одржан хуманитарни концерт у фискултурној сали поводом прикупљања новца за помоћ ученицима школе који су у лошој материјалној ситуацији и Данијели Ковачевић из Инђије, која је већ 4 године у будној коми
20.3.2014. одржан састанак Савета родитеља; одржан састанак Школског одбора

21/22.3.2014. у Суботици одржано Републичко такмичење из Пословне информатике; ученица IV разреда наше школе, Марија Миљковић, освојила 5. место, ментор – проф. Лидија Лекић

23.3.2014. у Политехничкој школи у Пожаревцу одржано општинско такмичење из историје за ученике од 2. до 4. разреда средњих стручних школа. Табела пласмана:

1. место: Урош Траиловић

2. место: Милош Давидовић, 2. разред ЕТШ (46), Младен Мишић, 3. разред ЕТШ (46) и Александар Јанковић, 2. разред ЕТШ (45)

3. место: Јелена Саватић, 2. разред ЕТШ (40), Владимир Гроздановић, 2. разред ЕТШ (40)

24.3.2014. одржан састанак Тима за заштиту ученика од насиља

27.3.2014. одржана седница Наставничког већа

28/29.3.2014. у Шапцу одржано Републичко такмичење из Пословне економије. Ученик IVe2 освојио 10. место (од 43 такмичара), ментор -- проф. Анђелка Стојићевећ

2.4.2014. одржан састанак Педагошког колегијума

3.4.2014. одржана седница Одељењског већа за 1. и 4. разред

4.4.2014. одржана седница Одељењског већа за 2. и 3. разред

10.4.2014. одржан састанак Тима за самовредновање

12.4.2014. у Лесковцу одржано Републичко такмичење за ученике угоститељске струке: ученик ШУ1, Душан Маричић, освојио 7. место, а ученици ШУ2 9. место

28, 29. и 30.4.2014. у фискултурној сали одржане презентације поводом „Дана отворених врата“ за ученике основних школа: „Свети Сава“ (Пожаревац), „Десанка Максимовић“ (Пожаревац), „Божидар Димитријевић Козица“ (Брадарац), „Краљ Александар I“ (Пожаревац), „Милош Савић“ (Луцица), „Јован Цвијић“ (Костолац), „Вук Караџић“ (Пожаревац), „Доситеј Обрадовић“ (Пожаревац); одржана седница Наставничког већа

7.5.2014. професори и ученици представили нашу школу на Сајму образовања у Дому културе у Пожаревцу и у ОШ у Костољцу

8.5.2014. одржана седница Наставничког већа

НИКОЛА ПЕТРИЋЕВИЋ

Ученик
генерације
2012/2013.

Никола Петрићевећ, носилац дипломе „Вук Караџић“, током четворогодишњег школовања у Економско-трговинској школи (смер финансијски техничар) показао је континуирану способност у усвајању наставног градива, што потврђује и освојено прво место на Републичком такмичењу из предмета Пословне информатике. Професори га описују као вредног, савесног ученика, изузетних интелектуалних способности, увек спремног да помогне другима. Тренутно студира на Економском факултету у Београду, на који се уписао као најбоље рангирани ученик.

Одломак из једног од његових есеја: ...„*Bouge*“ или „*bougette*“ на француском, у „*кожној торби*“, налазе се сви приходи и расходи државе. По правилу, буџетски приходи требало би да буду изједначени са буџетским расходима, како би се успоставила буџетска равнотежа. Да то није увек случај, најбоље сведочи наша земља, која у 2013. години има буџетом предвиђен дефицит од 121,9 милијарди динара, односно 3,3% бруто домаћег производа. Како наша земља већ дужи низ година, тачније од 2005, није остварила буџетски суфицит, доводи се у питање начин покрића буџетских расхода, који, несразмерно приходима, из године у годину расту, чинећи буџетски дефицит сваке године већим у односу на претходну.

Постоји неколико ставова о висини јавних расхода. По либералном ставу јавни расходи треба да буду што нижи у односу на ДБП, јер велико фискално оптерећење и јавни расходи гуше приватну привреду и смањују њену међународну конкурентност, што утиче на успоравање привредног раста и раста запослености, док по кејнзијанском ставу раст јавних расхода може да има и позитивне ефекте (инвестиције у инфраструктуру, образовање, здравље, науку).

Уколико пратимо кејнзијански став, можемо закључити да раст јавних расхода није увек негативна појава. Међутим, у нашем случају се то не може тврдити, јер раст јавних расхода у нашој земљи није оправдан, будући да је изазван финансирањем државних функција и текуће јавне потрошње, те се засигурно морамо позабавити начином покрића јавних расхода....

НА КРАЈУ РАДНОГ ВЕКА

❖ **ПЛЕМЕНИТ, ЧЕСТИТ И ДОСТОЈАНСТВЕН,**
ДИРЕКТОР ЛУКА ШЕШУМ

Лука Шешум, професор биологије и директор

Импресије:

- Умео је да одмери и сагледа ширину личности
- да сагледа дубину проблема, али и разуме ведрину младости
- да опомене и дискретно искритикује са дозом и мером отмености и господства, тактичности и смирености
- да похвали и награди
- да дискретним ауторитетом своје личности репрезентује школу и све оне који достојним понашањем и позитивним особинама своје личности јасно носе своје име и бране свој позив.

Весна Џино, проф.

Рођен је 15. 8. 1948. у Љесковици, општина Дрвар, у Босни и Херцеговини. Природно-математички факултет (биологија) завршио је на Универзитету у Београду, 1972. године. Прво радно место налази у Бачкој Паланци, у ОШ „Клара Фејеш“, и тамо остаје до 1973. године. Исте године заснива радни однос у ПЕОЦ „Жижа Лазаревић“ у Пожаревцу. У периоду од 1973. до 1975. године упоредо предаје биологију и у Медицинској школи „Др Војислав Дулић“ у Пожаревцу.

Од 1973. до 2001. године свесно и предано ради на месту професора биологије, васпитавајући бројне генерације ученика, којима је, осим љубави према природним наукама, развијао радне навике и одговорност.

На месту директора Економско-трговинске школе долази 20. 2. 2001. године, уз једногласну подршку свих чланова тадашњег новоформираног синдиката.

Послове директора школе обављао је до одласка у пензију, 31. 12. 2013. године, залажући се за подизање квалитета образовно-васпитног рада, осавремењавање наставе, модернизацију школе и њено укључивање у све пројекте Министарства просвете Републике Србије, и афирмацију школе, како у локалним, тако и у међународним оквирима.

Свој посао директора обављао је часно и одговорно, о чему сведоче бројни успеси постигнути на такмичењима.

Школа је добила многобројна признања, а посебно је битна Повеља града Пожаревца, добијена 2009. године за постигнуте изванредне резултате у области образовања и васпитања.

Директор Лука Шешум је добитник Повеље за животно дело, која му је додељена 2012. године поводом Дана просветних радника, а вредно је пажње поменути да је наша школа, назив који данас носи, Економско-трговинска школа, добила у време мандата директора Луке, 2002. године.

Пензионерске дане проводи спокојно, уз своју породицу, али и уз своје колеге са којима ради на публикацији Хронологија рада Економско-трговинске школе од оснивања па до наших дана, која ће до краја 2014. године бити представљена јавности.

Зоран Прокић, проф.

**Префињена,
одмерена,
карактерна –
Слободанка Милчић**

Слободанка Милчић, професор
хемије и познавања робе

Импресије:

- Нежност, префињеност, крхкост лика и става;
- одмереног става и никад прејакe речи;
- ретко кога или можда чак никог није увредила ни речју, ни делом;
- бескрајно разумевање за све и сваког, за свачију радост и тугу, животни став и визију;
- етерична, попут лептира и изгледом и ставом;
- светосавски узвишена и свом позиву предана.

Весна Џино, проф.

ИМПРЕСИЈЕ УЧЕНИКА:

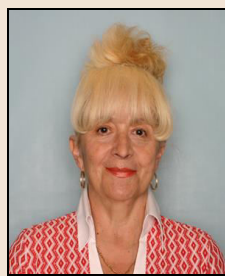
- „Ове две године дружења са професорком Слободанком биле су веома пријатне. Професорка нам је прирасла за срце. Жао нам је што је нашем дружењу дошао крај. Веома смо се зближили са њом и постала нам је заиста драга. Ценимо је као професора, а волимо као друга.“

„Њена предавања увек покрену радозналост и жељу да их научим код куће. Увек има стрпљења и толеранције, иако некад одељење то и не заслужује. На сваки несташлук одговара осмехом. Пуна је разумевања и увек нам даје прилике да поправимо оцене. Сећаћу је се по речима: „Никада није тешко ако лекције редовно прочитате код куће.“

- „Професорка Слободанка је врло толерантна. Воли увек да помогне. Каже се да су сви професори на почетку своје каријере веома строги, а како године пролазе они бивају све блажи, тако је вероватно и са професорком Слободанком.“

„Професорка Слободанка је једна од најбољих професорки. Иако смо веома захтевни, она је све то издржала, што показује да има јак карактер. Веома је занимљива особа, пуна разумевања. Увек ће прискочити у помоћ, ако је неком потребна. Као професор веома је добра у својој струци.“

ученици lle1

**Математичар,
хуманиста, оратор –
Верослава Јовановић**

Верослава Јовановић, професор
математике

Када сам у својим младим годинама дошла у ову школу, из средине коју су многи склони да деградирају, несвесни оне мудре народне да се „човек не мери пеђу, но памеђу“, нисам се много везивала ни за окружење, ни за људе у њему. С годинама и зрелошћу тај круг људи постаје круг породице, интелектуалне драге породице људи заљубљених у свој позив, ентузијаста, педагога.

У билу и пулсу ове институције, од тих дана до данас, незамењив дамар, симбол, громада људска била је једна особа. С пуно разлога може понети епитет господствене особе, не само по месту живљења, смислу за угођај и луксуз, укусу и меру, већ и по свестраности своје личности. Ретко се срећу особе које су тако свестране, комплетне личности. Никад ми није било јасно да ли је бољи математичар или хуманиста, или оратор, у шта смо више пута могли да се уверимо при свакодневној комуникацији.

И најминорнији догађај провучен кроз визуру Верославине личности постао је драгоцен.

Уме да окупи око себе слушаоце и да им држи пажњу, што још једном потврђује Вуково начело да се човек са даром лепог казивања рађа и носи то у својој личности, без обзира на профил образовања. Она је и више од тога; врстан педагог и не знам шта више, педагог или психолог, јер мало ко од нас доживи да ученици скандирају његово име, кад се њен лик појавио током промоције филма поводом 150-годишњице оснивања школе.

Наклоност и уважавање ученика према њој, као и обрнуто, запажала сам и на екскурзијама, а у погледу колега забава, духовитост и сигурност да ће све бити како треба, никад нису изостали. Она је била и више од тога – савест колектива, неко чија се реч и мишљење на седницама готово увек пуно и уважавало. Стручњак, врстан педагог, психолог, духовити и занимљиви саговорник, одмерен човек однегованог духа – једном речју особа која се ретко среће, и с којом је била част радити и драгоцену живети.

С љубављу и поштовањем,
колегиница Весна Џино, професор књижевности

ИМПРЕСИЈЕ...

Велиша Стевановић (наставник практичне наставе дрвопрерађивачке струке) – Рођен је 14.9.1954. године у Живици. У нашу школу је дошао 1.3.1972. године и остао све до пензије, 31.8.2013.

Скроман човек. Дугогодишњи радник наше школе, који је са својим ученицима поправљао све могуће и немогуће у школи. Својим златним занатом он ће и даље давати велики допринос својој породици и друштву, а својим хобијем - шахом попуниће слободно време.

Рођена је 15.11.1948. године, а у нашој школи је од 1.2.1980. У заслужену пензију отишла је 30.12.2013. године.

Гордана Радосављевић (помоћно особље). Жена која нам је скувала безброј кафа. Укус и мирис њене кафе памтиће генерације професора. Саосећајна особа која је знала многе наше тајне. Волела је ученике и покушавала да им помогне и заштити их на свој начин.

Тачна у служби до краја радног века, пример радне дисциплине. Није се штедела на послу и до краја радног века била је на првој линији, тако да ако ко одлази у заслужену пензију, онда је то, несумњиво, теткица Гоца.

Винка Петровић (помоћно особље) – Рођена је 13.11.1953. године. У радни однос је ступила 12.2.2004. године, а у пензију је отишла 30.12.2013.

Радни век завршила у нашој школи. Иако је радила десетак година, код нас је оставила дубок траг. Способна, умешна и вредна жена. Њој ни случајно неће бити досадно у пензији, јер ће знати да осмисли свој живот и испуни га бројним активностима.

Гордана Вучковић, проф.

ДЕДА МРАЗЕ, ЦМОКНУЋУ ТЕ

У понедељак 30.12.2013. године у просторијама Економско-трговинске школе одржана је додела новогодишњих пакетића деци запослених. Уз доделу пакетића изведена је и новогодишња представа.

Атмосферу до усијања на представи довели су следећи јунаци: Деда Мраз, Снешко Белић, Добошар, Поштар, Чаробњак, Први снег, Девојчица-распродаја, Девојчица-цмокнућу те. Занимљива радња представе и енергични глумци измамили су осмехе на лица, како деци тако и старијима. За тренутак смо се осврнули на протеклу годину, на игре и вратоломије које су остале иза нас.

Глумци су заједно са децом замислили нове жеље и отпевали новогодишње песмице. У новогодишњој еуфорији однекуд се појавио ученик Кристијан Ђокић у улози Деда Мраза, који је са собом донео мноштво пакетића, што је деци измамило осмехе на лица.

Да ова представа изгледа занимљиво, духовито и весело деци потрудили су се чланови драмске секције: Марина Добросављевић, Кристијан Ђокић, Огњен Стокић, Тамара Костић и моја маленкост, Јована Ђокић.

Након представе уследило је фотографисање и додела новогодишњих пакетића деци.

Ученике су организовали и представу припремили професори српског језика и књижевности: Јелена Чобић и Зоран Прокић.

Јована Ђокић, Илк

УСПЕХ НАШИХ КУВАРА...

Ученици наше школе, Благојевић Малина и Рајић Александар, кренули су путем Лесковца, у жељи да остваре што бољи пласман на такмичењу угоститељских школа 12. априла у Лесковцу.

„Веома смо задовољни гостопримством и оствареним пласманом. Били смо девети, што је велики успех, јер поред толико школа и толико хране, која је била естетски прелепа и преукусна, не бисмо могли да будемо незадовољни. У Лесковцу смо провели три дана. Било је веома занимљиво. Упознали смо доста нових пријатеља. Такође смо научили и доста нових рецепата. Све у свему, било нам је веома лепо.“

Малина Благојевић III у2
Александар Рајић III у2

Сећање на Велики рат

Прошао је од његовог почетка читав један век, а о њему се и данас говори као о једној од највећих катаклизми човечанства. Назив „велики“ му ипак више не пристаје, јер се у међувремену догодио Други светски рат, који је по броју држава-учесница, по броју ангажованих војника и употребљене технике, а нарочито по броју жртава и последицама које је проузроковао, далеко већи од Првог светског рата. Да ли смо ми Срби могли да избегнемо бар један од ових ратова? Тешко, али и да смо могли, то свакако не би био Први светски рат,

Сарајевски атентат није ослободио Босну и Херцеговину аустроугарске власти, али је запалио Балкан, па и читаву Европу, јер је постао непосредни повод и дуго очекивани тренутак да започне Први светски рат. Аустроугарска је за атентат оптужила Србију и 28. 7. 1914. објавила јој рат. Тако је Први светски рат почео на Балкану, а ту ће се и завршити након 4 године, у касну јесен 1918.

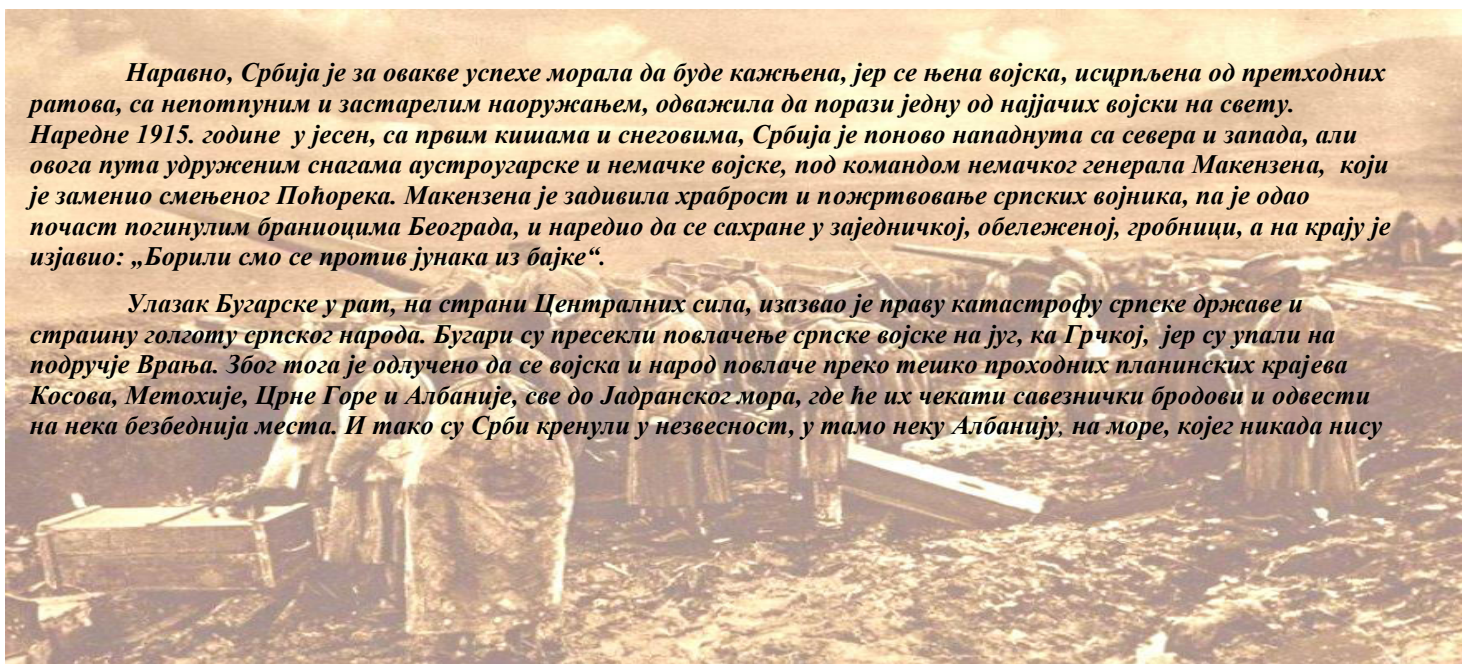
Већ у августу 1914. аустроугарска војска је напала Србију, под командом Оскара Поћорекa. Српска војска је

сачекала непријатеља на планини Цер, у близини Лознице, и на месту Текериш одиграла се прва битка у овом рату, чувена Церска битка, у којој је српска војска под командом славног генерала, а касније војводе, Степе Степановића страховито поразила Аустроугаре и натерала их у бекство преко Дрине. Била је то уједно и прва победа Велике Антанте над Централним силама, јер се у августу 1914. нигде није ратовало у Европи, осим у Србији.

До краја прве ратне године Срби су још једном поразили Аустроугаре, у Колубарској бици, децембра 1914. Када су, захваљујући стратегији генерала, касније војводе, Живојина Мишића (која се и данас изучава на америчким војним академијама као право чудо ондашњег ратовања и војне тактике) натерали непријатеља на бекство и ослободили Србију.

Наравно, Србија је за овакве успехе морала да буде кажњена, јер се њена војска, исцрпљена од претходних ратова, са непотпуним и застарелим наоружањем, одважила да порази једну од најјачих војски на свету. Наредне 1915. године у јесен, са првим кишама и снеговима, Србија је поново нападнута са севера и запада, али овога пута удруженим снагама аустроугарске и немачке војске, под командом немачког генерала Макензена, који је заменио смењеног Поћорекa. Макензена је задивила храброст и пожртвовање српских војника, па је одао почаст погинулим браниоцима Београда, и наредио да се сахране у заједничкој, обележеној, гробници, а на крају је изјавио: „Борили смо се против јунака из бајке“.

Улазак Бугарске у рат, на страни Централних сила, изазвао је праву катастрофу српске државе и страшну голготу српског народа. Бугари су пресекли повлачење српске војске на југ, ка Грчкој, јер су упали на подручје Врања. Због тога је одлучено да се војска и народ повлаче преко тешко проходних планинских крајева Косова, Метохије, Црне Горе и Албаније, све до Јадранског мора, где ће их чекати савезнички бродови и одвести на нека безбеднија места. И тако су Срби кренули у незвесност, у тамо неку Албанију, на море, којег никада нису

ни видели, јер већина није ни изашла из атара свог села, а ретки појединци успели су да дођу само до прве веће варошице у близини села. Гладни, боси, исцрпљени, болесни, Срби су данима пешачили по годурама и врлетима: за многе то и није био пут спасења, већ пут смрти, јер су остајали у снегу, смрзнути и изнемогли, врло често убијани од стране албанског становништва. За оне срећнике који су успели све то да преживе, трачак наде указао се када су стигли на албанску обалу и угледали велико Јадранско море, за њих веома тајанствено и недокучиво. Након многих разочарења и дуготрајног чекања, коначно су се укrcали на савезничке бродове и кренули опет у неизвесност. Неки у Италију, неки у Француску, а неки у северну Африку, да би већина наших војника ипак била упућена на грчко острво Крф. На ово дивно медитеранско острво стигли су почетком 1916. и они који су имали шансе да преживе, на њему су и остајали, а они за које се знало да им нема спаса, пребацивани су на пусто острвце Видо, насупрот Крфа, ружно и огољено, познато као станиште змија. Док је умирање било подношљиво, сахрањивани су у плитким ракама ископаним на стеновитој обали Вида, али када је умирање постало незамисливо, товарили су лешеве увече на француске лађе, довозили их даље од острва и бацали у тамне дубине Јонског мора. Тамо је њихова вечна кућа, тамо почивају и данас, због тога се воде око Крфа и Вида називају „плава гробница“. То је заиста вечна гробница српске младости, коју је најлепше опевао Милутин Бојић, песник и учесник свих ових ужасних догађаја, који је оставио најверљивије сведочанство о трагедији једног народа.

„Стојте, галије царске! Спуштајте крме моћне!
Газите тихим ходом!
Опело гордо држим у доба језе ноћне
Над овом светом водом!“

Након доласка око 150000 војника на Крф, овде се преселила и читава држава Србија, са свим својим институцијама и функционисала у изгнанству све до краја рата. Крфљани и данас памте Србе, и опходе се према њима као према драгим пријатељима, јер су, по речима енглеске докторке Изабел Хатон, Срби играли и певали, чим се опораве, трудили се да потроше у кафанама сав новац када га приме, немајући никаквог смисла за штедљивост; по речима италијанског дипломате грофа Карла Сфорца, веома поштовали Крфљанке, па се тако и многи оженили њима. Власник хотела „Бела Венеција“, у којем је боравио регент Александар и чланови српске владе, имао је 3 кћерке и све су се удале за угледне Србе, као што су официр Миливоје Чолак Антић, професор Владимир Казимировић и будући председник југословенске владе Милан Стојадиновић.

Са српском војском, преко Албаније, кренула су и многа деца, чија су страдања у избегличким котлинама и најпотреснија, а о чему говори Растко Петровић, који је као 16-годишњак прешао Албанију, а онда 20 година касније написао потресно сведочење, тј. роман „Дан шест“.

Пример претераног сазревања српске деце у ратном вихору јесте судбина 10-годишњег дечака Момчила Гавриловића из Трбушнице код Лознице, који је остао без породице, прикључио се Дринској дивизији и стекао чин каплара, па тако постао најмлађи официр у Првом светском рату. После рата, школовао се у Енглеској и радио у државној служби, а умро је тек 1993. године.

Од познатих Срба на Крфу су за време рата боравили: Милунка Савић, најпознатија и најодликованија жена-ратник у Првом светском рату; Михаило Петровић Алас, математичар; Владислав Петковић Дис, песник и новинар; Слободан Јовановић, правник и писац; Јован Дучић, песник; Станислав Винавер, песник, модерниста; Станислав Бинички, композитор и диригент и многи други.

После успешног опоравка на Крфу, српски војници су у априлу 1916. пребачени на новоформираном Солунском фронту у северног Грчкој, где су водили жестоке борбе против Бугара на Кајмакчалану, а затим, заједно са савезницима, извршили пробој фронта, у јесен 1918. Српски хероји под командом својих славних команданата (регента Александра, Степе Степановића, Живојина Мишића, Петра Бојовића, Павла Јуришића и других), незадрживо су кренули на север, ка својој земљи Србији, и у Београд ушли као ослободиоци 1.11.1918. Убрзо је 11.11.1918. капитулирала Немачка, па је и рат званично завршен.

Њихови славни подвизи осветили су мртве, обрадовали живе, задивили свет. Захвалним потомцима подвизи српских јунака послужиће и за сећање и за науку, да се никада ово што се десило не заборави и не понови.

Милена Стефановић, проф.

Двеста година Вукове Писменице

Ове године обележава се 150-годишњица смрти великог реформатора српског књижевног језика Вука Стефановића Караџића, али навршава и два века од објављивања његове Писменице српскога језика, дела значајног као прва граматика српскога језика.

Залажући се од почетка за увођење народног језика у књижевност, на језичком плану Вук је своје савременике највише критиковао због мешања два језика, српског народног и рускословенског, стога писања по сопственом нахођењу, као последице непостојања норме: „У граматичи нема укуса, као ни у аритметици, него то треба научити и знати.“ Стално је истицао да правилно писати значи правилно мислити и да хаос у језику одговара хаосу у мислима. Уједно схвативши да без граматике народни језик не може постати књижевни, Вук ће, на подстицај угледног словеначког филолога Јернеја Копитара, израдити *Писменицу*, и издати је 1814. године у Бечу.

Основна вредност Писменице јесте радикално упрошћавање умногоне сложене азбуке и правописа, чиме је Вук наставио оно што су започели његови

претходници: Атанасије Стојковић, Аврам Мразовић, Лука Милованов, Сава Мркаљ и други. Вук је у својој Писменици пошао од Савине реформисане ћирилице, с тенденцијом да оствари принцип један глас = један знак, према начелу *пиши као што говориш*. Тако је Вук увео знаке: *дѣ* (спојено у једно слово за сугласник *ђ*), *љ* (место *љь*), *њ* (место *њь*) и *ћ* (место *ть*). На тај начин Вукова ћирилица у Писменици имала је слова: *а, б, в, г, д, дѣ, е, ж, з, и, ї, к, л, љ, м, н, њ, о, п, р, с, т, ћ, у, ф, х, ц, ч, ш*.

Године 1818. изашло је друго, побољшано, издање граматике, под називом Српска граматика, заједно са Српским рјечником. Вук је тада спровео своју другу азбучну реформу, извршивши измене које се тичу слова *ђ, џ* и *ј* (слово *ј* преузеће из латинице). Године 1824. Граматику је на немачки језик превео књижевник и један од утемељивача немачког стандардног језика Јакоб Грим.

У Писменици је Вук тек наговестио правац будућих значајних реформи. Као прва граматика народног језика, она је означила прекретницу у његовом развоју, те поставила темеље модерном српском књижевном језику.

Тања Илић, проф.

Пример српске ћирилице:

АКТИВНОСТИ УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Млади, талентовани и хумани

Нова школска година, са делимично новим руководством парламента, новим идејама, старим навикама и, наравно, новим победама. Сам почетак школске године обележила је посета Народној скупштини у Београду.

У децембру одржано је, друго по реду, такмичење „И ја имам таленат“, које је и ове године успешно протекло. Ученици наше школе су се такмичили, показали своје таленте, дружили и добро забавили.

Касније, почетком другог полугодишта, уследиле су припреме за одржавање традиционалног хуманитарног концерта, под називом „Млади за будућност“.

Ученички парламент Економско-трговинске школе већ другу годину организује концерт овог типа, и изузетно нам је драго да овакви концерти постају традиција и обележје наше школе. Концерт је одржан 12.3.2014. године, са почетком од 18 часова, у физкултурној сали наше школе. Новац прикупљен на улазу био је намењен Данијели Ковачевић из Инђије, која је већ четири године у вигилној коми, због сепсе добијене приликом порођаја. Такође, новац је поклоњен и ученицима наше школе који су у тешком материјалном стању, те им је ова врста помоћи неопходна. Наступили су бенд наше школе, КУД Стари Костолац, фолклорни ансамбл ГАНИП, бендови „Ахилова тема“ и „The Springs“ и ученици наше школе. Удруженим снагама је прикупљено 55.740 динара.

Такође, у априлу одржан је турнир у стоном тенису. Од уплата за пријављивање на турнир купљене су медаље за такмичаре, а од остатка новца купљен је пикадо. Ученици наше школе имаће прилике да се до краја школске године опробају и на турниру у пикаду.

Као и прошле године, организован је квиз опшег знања. Финале квиза ће бити крајет маја, а победници квиза добиће пригодне награде.

★ МИ НИСМО ТВРДИЦЕ ★

Тога априлског поподнева, у нашој школи, као и сваког радног дана, огласило се школско звоно, које је означило крај другог часа и време за полазак у нашу престолноцу.

Златни зраци сунца обасјавали су нас све док нисмо стигли у Београд. То је град чијим улицама пролази хиљаде људи, место где већина младих одлази са пуно наде да ће остварити свој циљ и да неће разочарати своје ближње који верују у њих.

Док корачамо улицама Београда, схватамо да више нисмо деца, већ средњошколска омладина, која ће се за неколико година наћи у престоници да би студирала, радила и изборила се за што бољу будућност.

Након шетње и обиласка града, посетили смо Народно позориште, где смо имали част да на великој сцени одгледамо комедију „Кир Јања“, Јована Стерије Поповића,

дело које је наша лектира из првог полугодишта.

Атмосфера је била импресивна. Глумци су нам држали пажњу све време и својим професионализмом и глумачким умећем вратили нас на тренутак у слике стварности 19. века.

Главну улогу играо је прослављени глумац Предраг Ејдус, Нада Блам глумила је Јуцу, Тамара Вучковић Катицу, Лепомир Ивковић нотароша Мишића, Миленко Павловић кир Диму, а Михајло Викторовић слугу Петра. Представу је режирао Егон Савин.

Динамична и духовита представа била је за ученике идеална прилика за опуштање после напорног дана.

Вратили смо се кућама озарених лица, са надом да ће позоришни живот постати део традиције наше школе.

Сандра Животић, Пф

СВЕТ ПО МЕРИ ЧОВЕКА

МОЗАИК КРАГУЈЕВАЧКИХ САДРЖАЈА

Са групом ученика трговинске струке обишли смо Крагујевац 16.4.2014. године. Посета је била детаљно и зналачки осмишљена од стране професорке Слободанке Цветић, те је и садржај био разноврстан.

Најпре смо посетили Прву крагујевачку гимназију, коју тренутно похађа око 1200 ученика. Утисак је да се ту ради о озбиљној школи са дугогодишњом традицијом, о установи чија се историја прожимала са историјом нашег народа и државе. Због бурне прошлости често се настава одржавала по кафанама, што је између осталог рекао тамошњи професор историје, који нас је дочекао. Стара зграда у којој је смештена гимназија добро се сада држи, а са њених зидова посматрала су нас лица многих знаменитих Срба. Школа је 11. децембра 2008. одлуком Владе Републике Србије проглашена за школу од посебног националног значаја.

Следеће одредиште био је Књажевско-српски театар, најстарије српско позориште, чији је оснивач далеке 1835. године био Јоаким Вујић. Овај театар има дугу позоришну историја. Реч је о невеликом позоришту, што се капацитета, односно броја седишта тиче, али грандиозном уметничком фондусу. Изнедрила је врсне глумце и остале уметнике потребне позоришту. Из овог позоришта су потекле националне величине као што су били Мија Алексић и Љуба Тадић. Унутрашњост позоришта, која није видљива публици, нама је, на срећу, била доступна и имали смо прилике да откријемо неке од тајни глумачког позива. И даље је то једино позориште у

Крагујевцу, иако данас овај град има око 200.000 становника, насупрот 2000, колико је имао у време отварања позоришта 1835. године.

Киша нас је пратила од раних преподневних часова, па смо се питали важи ли и даље пословица „Обилази као киша око Крагујевца“. За мене је права посланица и велико откриће био Еко-парк „Илина вода“, који се налази наомак Крагујевца. Ентузијазам житеља је за сваку похвалу. Очистили су некадашње сметлиште и стециште разних лоших ствари и уређују га, осмишљавају и постављају садржаје по својој мери. Све се ту волонтерски ради. Засада имају кошаркашко игралиште са трибинама, љуљашке, цветне леје, чесме, фонтане, мини зоо-врт, скулптуру „Ускршње јаје“, која је сачињена од неколико стотина аутомобилских делова, висока 3 метра, највећа у Европи и друга по величини у свету. Улазнице се не наплаћују. Од донација и сопственим радом ови скромни, љубазни, али и амбициозни људи планирају и изграђују свој свет.

Након овог занимљивог обиласка одгледали смо филм „Монтевидео, видимо се“ који траје непуну 3 сата, а остало време до повратка кући било је резервисано за тржни центар „Плаза“. Деци је било лепо и опуштено су се, као у природној средини, осећали у биоскопу и тржном центру, док им претходни садржаји нису привукли превелику пажњу.

Гордана Вучковић, проф.

КЛИНЦИ ЗА ШТАНДОВИМА

Сунце је као змај који бљује ватру летело изнад нас и спуштало своје топле дланове на мој образ. Пут је трајао као вечност док се аутобус налик змији провлачио вијугавим путем. Међутим, одахнули смо када смо тог 18. маја пристигли у Бор, где се одржавао Сајам виртуелних предузећа.

Прво што сам угледала била је огромна фонтана, која се простирала испред места на ком је био сајам. Била је то прилика за многе да ухвате тај тренутак фотографишући се. Унутар зграде, која је била домаћин свим ученицима комерцијалистима широм Србије, штандови су били поређани као постројени војници који чекају наређења. Сваки штанд је био другачији, имао нешто јединствено и представљао мало виртуелно предузеће. Након уласка, сваки посетилац је добио картонску картицу са већим износом новца, која је служила као кредитна картица за виртуелну куповину.

Предузеће које нас је представљало било је „Калимеро играчке“, чији је штанд био један од најзанимљивијих, јер је на располагању имао разне врсте играчака. Међутим, оно што нас је посебно издвајало јесте то што су наше девојке биле једне од најљубазнијих продаваца.

Једно од најбоље припремљених било је и предузеће које се бавило продајом воћних сокова, јер је поглед на њега чинио да се осећате као да сте се вратили кроз време. Међутим, штандови који су имали најбоље поклоне били су они на којима се налазила технологија, али ни сладокусци нису могли да одоле предузећу које се бавило производњом слаткиша.

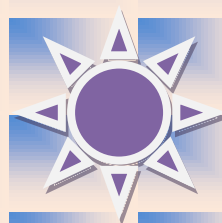
Посетиоци су могли да освоје различите врсте ствари, од шећерних лизалица до слушалица за мобилни. Све је било збркано, јер су се ученици из разних школа гомилали на различитим штандовима, трагајући за занимљивим производима које могу да купе својим виртуелним новцем.

Након обављене куповине, отишли смо до омањег дечијег игралишта, где смо се као клинци од пет година забављали на љуљашкама, клацкалицама и осталим справама које су се ту нашле. Понашали смо се као деца на вашару.

На крају дана комисија је прогласила победника. Нажалост, комерцијалисти наше школе нису то били, али је професорка Весна Животић била свеједно поносна. Док се аутобус при одласку враћао оним истим кривудавим путем, сунце нас је полако напуштало, најављујући месечев долазак.

Милена Спасић, IIIк

СВЕТИ САВА – ШКОЛСКА СЛАВА

Одбор за просвету и културу (ОПК) Епархије пожаревачко-браничевске, на челу са епископом Игњатијем Мидићем, покренуо је општу тему слободе кроз књижевна дела Џорџа Орвела и Фјодора Михајловича Достојевскога. У складу са овом темом осмишљена је и светосавска приредба у нашој школи.

- Школски хор: *Тропар Св. Сави* (VIII глас)

- Поздравни говор директора школе Сибинке Живановић
- *Светосавска беседа* (Јована Ташић)
- Јеванђеље по Матеју 4, 12-13, *Кушање Христа у пустињи* (Анђелија Кузмановић, Ненад Гајић)
- Школски бенд и хор „Another Brick In The Wal“ (Part II) (Мирко Ковачевић, Иван Траиловић, Никола Ђурић, Ђорђе Девић, Данијел Јенић, Ђорђе Гвоздић)
- Драматизација текста „*Велики инквизитор*“, Ф.М. Достојевски (Марија Ристевски, Ана Јеленић, Немања Стојковић, Марија Станковић, Душан Тадић,
- Наташа Стојадиновић, Немања Првуловић, Стафан Јовановић, Иван Милојковић)
- Традиционална народна песма
- Стихови Иве Андрића „*Бити човек...*“ (Тања Крстић)
- Псалм 8. „*Господе, Господе наши...*“ (Кристина Илић)
- Традиционална народна песма
- Проглашење награда за Светосавски литерарни конкурс (Милена Спасић IIIк)
- Школски хор: *Химна Св. Сави*

Програм припремили:

Јелена Ракић (музика),
Весна Џино (беседа и рецитација),
Предраг Ражнатовић (тон),
Дејан Костић (драма),
Гордана Вучковић (координатор)

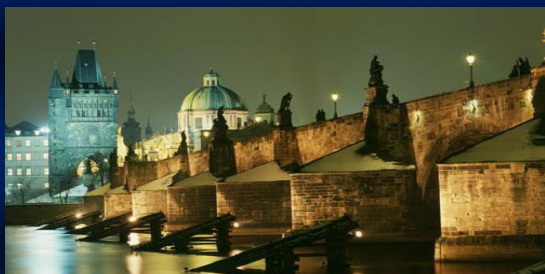
Економско-трговинска школа, Пожаревац,
24. јануар 2014.

„Нема ничега примамљивијега за човека од слободе његове савести, али нема ничега ни мучнијег.“
Ф.М. Достојевски

ЈЕДНА МОЈА ИМПРЕСИЈА

Слика говори више од хиљаду речи, али оно што људско око види и доживи, ниједна слика не уме да прикаже. Свако ново путовање отвара нова познанства, отвара нове хоризонте, а човек је богатији за још један поглед.

Онај ко је прошао матурску годину зна шта је за нас матурска екскурзија, она последња, заједничка. Свакако да подразумева забаву, смех, журке, непроспаване ноћи, али, штета је отићи, можда једини пут негде, а то место не упознати што је боље могуће, ући у његово срце и схватити његову лепоту.

Нас матурска екскурзија одводи километрима северно од Србије. Шеснаесточасовна вожња одводи нас до Прага, чешке престонице, старе више векова. У град богат културом, историјом и знаменитостима; у град који је дом принчева, краљева, царева и председника; у град који је савршен склад готике, ренесансе и барока; у град који вековима носи старе и масивне грађевине које, свака у себи, чувају своју причу.

Влтава раздваја град на Стари и Нови, али је зато саграђен Карлов мост, најпознатија чешка грађевина, који их повезује у нераскидиву целину.

Стари град је срце Прага које показује вековне улице, Градску већницу у којој се стварала историја, базилику светог Ђорђа, Астрономски сат, који својим начином рада задивљује сваког посетиоца, али и становника Прага.

Због немогућности упознавања са свиме што Праг пружа, екскурзија предвиђа још један дан у њему. Посећујемо Карлштајн, средњовековни замак који је нападан, али никада освојен; замак који враћа у прошлост и упознаје нас са животом у то време.

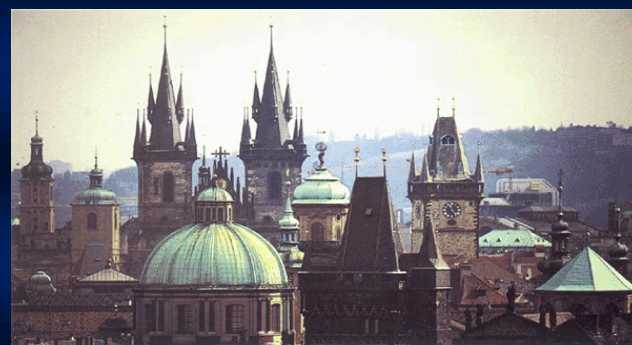
Свакако је после дугих и напорних шетњи потребан одмор, а многи га користе да пробају познато чешко пиво и кобасице.

Након упознавања Прага дању, упознајемо га и ноћу, захваљујући Влтави, реци која је била инспирација великом чешком композитору да створи најлепшу поему. Крстаримо њоме и схватамо да Праг може још доста да се истражује, али ми морамо даље.

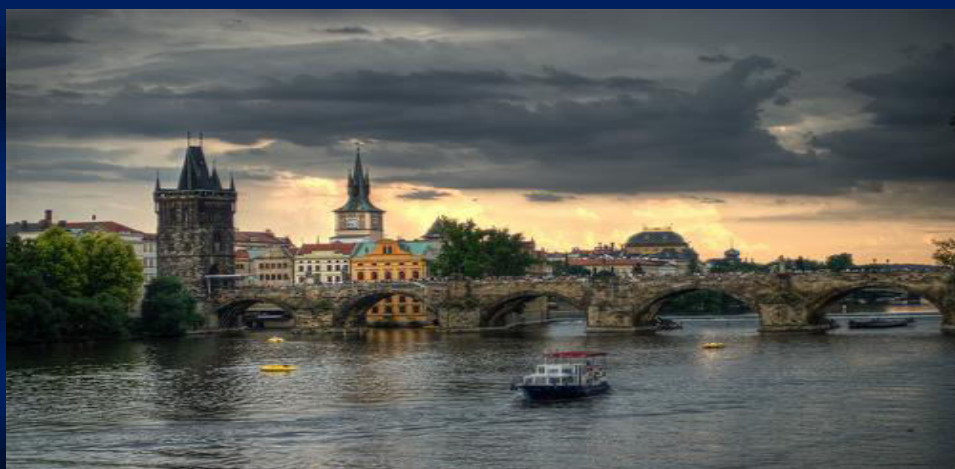
Крећемо назад и стижемо у Беч, град који одише богатом историјом и дугом причом. Обилазимо Maria Hilfer Strasse, а следећег дана настављамо да упознајемо Беч: бечки ринг, Карлов трг, Парламент. Посећујемо Шенбурн, дворца Марије Терезије, рађен у барокном стилу. Уз одличну и занимљиву причу локалног водича, пролазећи кроз огромне просторије, свака по себи, једна за другом, стварале су такву причу да смо у својим главама успели да створимо кратак филм о тадашњем живљењу. Замак нас је оставио без даха и ми тако задивљени завршавамо у прелепом пространом врту пуном зеленила и цвећа. Зато је и ова величанствена грађевина на листи светске баштине.

Оно што је авантуристе оставило тужним јесте изостанак посете Пратеру, али су зато руке пуне кеса из шопинга вратиле осмехе на лицима.

Наредни дан најављивао је полазак кући: препуни утисака, фотографија у апаратима, али и слика и прича сачуваних у нама.

Повратак је значио и коначан одмор од заиста напорног путовања, али и завршетак последњег на овај начин, дружења матураната наше генерације, који је, сигурна сам, код свих изазвао осећај туге и бар једну успешно сакривену сузу због схватања да све постаје успомена у нашим срцима.

СТВАРАЛАШТВО УЧЕНИКА

134

Даљина. Ова земља није за нас. Ја нисам ту. Одвукао сам себе у сенку. Небо је празно, али је зато бескрајно. Тиркизне воде нас воде кроз свет, пружајући нам то задовољство да не додирујемо прљаву земљу нашим лицима.

Свет у који идемо сами градимо, не знајући како ће он изгледати. Или градимо зид, или не градимо ништа што ствара слободу природе. Једино тада си слободан. Буди слободан, али немој бити сам.

Лепо је бити понекад сам, али се чувај самоће. Самоћа боли. Ти болиш. Често замишљам омче којима се држимо и шетамо. Шетамо слободно, без иједног прамена страха.

Присуство праве особе нема цену, зато је бесплатно. Када то имаш, он шета бескрајно. Затвара се у коцку и не постоји, све до тог момента када ти одлучиш да га пустиш напоље.

Данијел Јенић, III е2

Микро

Нежна, провидна рука ме додирује,
храпав глас, његова историја пуна врисака.
Шапуће ми на уво.

Магла из мојих прстију се спушта, наставља право.
Мали, жути делови природе умиру око мене.
Свуда, а као да их нема.

Шапућу нечујно: „остани, не одбацјуј нас“.
Заспали су, напуштам их у стихији.
Срце ме боли, монотонија.

Данијел Јенић, III е2

Црвено

Топим се на овом хладном, празном кревету.
Био сам до тате и назад, брисао своје име.
Плави ураган ме је свуда пратио, али је мој пут увек био чист.
Био је чист, али превише дубок и црвен за мој сат.

Могу показати где је шупљина али не и њен разлог.
Оловка се испразнила, магновење испунило.
Застао сам код брда у нади да ћу се одморити.
Надам се да није касно.

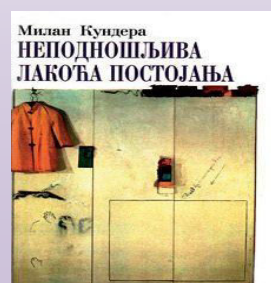
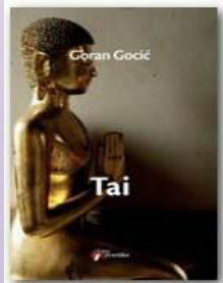
Данијел Јенић, III е2

ПРЕПОРУКЕ ЗА ЧИТАЊЕ

„Таи“, Горан Гоцић - За ово дело је Горан Гоцић добио НИН-ову награду 2014. године, а његова основна одлика је жанровска неуједначеност. Има елементе есеја, путописа, мелодраме, епистоларне форме. У роману „Таи“ главни јунак напушта своју отаџбину и бежи у „земљу слободних људи“ („tai land“). За разлику од класичних путописа, овде нису описани егзотични предели Тајланда. Културу Тајланда Гоцић је приказао бавећи се људима, конкретно ликом жене у коју се заљубљује. „Таи“ испитује однос између мушкарца из Србије и жене са Тајланда и тако пореди хришћанску и будистичку културу.

„1001 ноћ“ – „Хиљаду и једна ноћ“ је збирка дужих и краћих прича које су настале у периоду од 9. до 14. века. У њој се налази сва маштовитост приповедачког умећа читавог Истока. Оквирна прича ове књиге је прича о Шехерезади и цару Шахријану. У Шехерезадином причању појављују се личности које такође приповедају.

„Неподношљива лакоћа постојања“, Милан Кундера - Љубавна прича смештена у Праг 1968. у време совјетске окупације која је уследила. Ово је роман о љубави, али није љубавни роман. „Животна драма се увек може описати метафором тежине. Кажемо како је човека притисло бреме. Човек тај терет некад може а некад не може поднети, пада под њим, бори се, побеђује или губи. Али шта се, у ствари, догодило Сабини? Ништа. Напустила је једног мушкарца зато што је желела да га напусти. Је ли је прогонио? Је ли јој се светио? Није. Њена драма није била драма тежине, него лакоће. Сабину није притискао терет, притискала ју је неподношљива лакоћа постојања.“

СТВАРАЛАШТВО УЧЕНИКА

Put Your Heart in a Box

"On nights like this, I held her in my arms.
I kissed her so many times under the infinite sky.

As if to bring her near, my eyes search for her,
My heart searches for her and she is not with me."

-Pablo Neruda

"We are two lost souls swimming in a fish bowl...year after year..." he sang with his soft whispering voice that I could hear in my mind.

"We are, aren't we? Two stranded human beings, maybe even creatures who are suffocating while breathing this air that isn't ours."

The rain was tearing apart my words that were trying to reach him like they wanted to be saved from falling over the edge. They were helpless just as much as we were, holding onto broken pieces of long forgotten galaxy, searching for a small part of infinity where they could be placed. I secretly listened to his breaths and imagined how they would look like on a cold winter air, making little grey blurred circles of smoke mixed with particles of thrown away feelings that were covering us as one flower would cover a green field.

I imagined his smile walking across his face and sometimes slowly and passionately dancing waltz, dismissing everybody with his sophisticated and unaware beauty.

"We could go away...leave the world behind us and people who don't want to be a part of it...We could become strangers in an unknown land and as the time passes, we could stop letting people choose different faces for us. We could just return to being our simple and unique us."

I wanted to look closely into his deep brown solitary eyes and I wouldn't mind staying trapped in there because it would be a wonderful place to live in and see things the way he sees it. But, they were too far away and I wasn't able to jump into their sight and make them notice me, so I closed my eyes. I felt his lids gently shuttering, like bruised purple and blue butterfly wings, at the same time as mine. We started walking on the surface of each other thoughts like he did every night in his sleep, not knowing, while I stayed awake looking at the empty ceiling that felt like staring at the reflection in the mirror of my existence. Blank as I was from the inside.

"Listen. Just be quiet and listen carefully. Do you hear that?", I asked with fake curiosity.

"I can hear you. Your voice is sneaking around my ear like a thief that wants to be caught.", he whispered with a low and mysterious tone.

I crawled under the thick layer of my mind and sent to him my thought to do the same. We stood on the end of the world like vanished spirits of death breathing life in and out with lungs full of emptiness. I held his hand like it was the last thing I had to do before I die and I patiently waited for him to squeeze it back with weak strength and not let it go. It felt like someone was trying to make a path down my spine with a big black feather, drawing a curved line on my back. He held me like I'm a

ghost ready for its disappearance and who is just about to fade away into the blackness and never come back.

Then I opened my eyes and he did it too and we remembered we were just fantasizing and creating a non-existent reality.

"I'll think of you..." he thought. "Will you think of me? Just don't stay awake. Sleep and we'll meet in eternity of our dreams."

"All right..." I said out loud like I was talking to myself. "But not for too long because I could start thinking that that's the real world. The world I have to live in and the world I need...and then...there's a chance I could never wake up again."

I was gone. I left him with unsaid words that were threatening to come out and write a book. But nothing of this was real and I knew that even when he said: "You and me. We are real so this must be too..."

I already ran away and took my heart away from him. I was hanging onto it and held it tightly, determined in my decision. I raised my heart and put it in a box. The rain was falling down the faded, lonely and haunted glass of smashed imaginative world of everlasting infinity while I was listening to the mourning and grieving raindrops...dreaming in my awakeness...

Milena Spasić IIIk

На западу се небо румени
Ко твоје усне, божур и снови.
Пун бледи месец, ко дечак снени
Над железницом безбрижно плови.

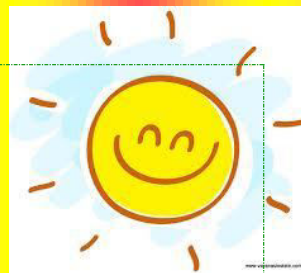
Одзвања лавез пса луталице.
Разли се мирис пролетње ноћи.
Плашт таме прекри пуге улице.
Сирена звони. Време је поћи.

Дечака овог што крете у свет
Сети се, драга, у ноћи дуге.
За ме си била најмилији цвет
Ал' душа сања пределе друге.

Хиљаде новог цвећа и људи
Крију заласци и ноћна тама;
Чежњива душа за њима жуди...
Иако срце растанак слама.

Сећања пламте. Суза се спрема,
Но занос пута души ми прија.
У том животу ни смрти нема.
Збогом, мој граде. Збогом, Марија!

Мирко Кекић, IIIk

Приче луталице Шоа

Покретач лутања

Негде првих дана нашег дружења, док смо једном приликом седели крај обале Дунава, Шо је дуго ћутао, а када је кренуо да говори, говорио је нарочито полако и с осећајем, а глас му је на тренутке подрхтавао попут воде, када је уморна какав несташни дах ветра. Том приликом ми је испричао једну од дирљивијих прича његове младости.

„Када у неком граду имаш којег друга, љубав, драго место или успомену, не ти тај град блиста попут звезде.“, почео је. „Довољно је само да га назреш на путу, или пак прођеш крај њега па да ти небо постане плавље, ливаде крај цесте зеленије, сунчева светлост блиставија...“

„Имао сам ја, док још бех млад, у Јагодини, једну девојку, Андријану. Упознали смо се случајно, десио се неки несвакидашњи спој, те сам је заволео а можда је и она мене, па смо и наставили да се виђамо. Тада сам још живео у Бору, тако да сам најмање једном недељно путовао како бисмо се видели. Баш сам је волео. Коса јој је била сјајна и мирисна, боје карамеле, а очи као два врела – зелене и дубоке. Често се смејала попут каквог детета, како ме је само опијала тим својим смехом. А и била је налик детету, тако чиста и свежа. Имали смо нас двоје и једну липу под којом смо проводили време. Ево видим као да је јуче било: пролеће, липа шири опојне мирисе, а нас двоје ћућоримо, загрљени... Ех, како нам је било дивно.

„Где је она сада? Шта се десило?“- Оте ми се у једној од пауза које су те вечери биле честе у његовом говору.

Њему се поглед на трен изгуби негде у даљинама а онда поче, још топлијим гласом. Беше то једног спарног, кишног дана. Сутра је округло тридесет година. Договорили смо се да се нађемо под липом, где смо се и обично налазили, али ње није било. Чекао сам је скоро два сата, а пошто се није појавила, кренуо сам да лутам градом, не бих ли је случајно негде пронашао. Све узалуд. Улице су биле празне и једино што се чуло било је добовање кише. То се није раније ниједанпут десило и тек сам тада схватио да не знам ни њену адресу, ни број, ни презиме... била је тако тајанствена. Цео наш однос је био такав – на

поверењу. А онда сам се сетио како смо се једном договорили да се, у случају да је неко од нас двоје спречен да дође, нађемо кроз недељу дана, у исто време, на истом месту. И долазио сам, не само следеће, већ и многих наредних недеља, али је од тада нисам видео. Плашио сам се да јој се није нешто десило, распитивао се, тражио је, али све узалуд. Онда сам почео да размишљам и у другом правцу. Ко зна, можда је и имала неког момка тамо у Јагодини, можда чак мужа, говорио ми је унутрашњи глас“. Зачу се дуг уздах и одскок жабице у води.

„Још увек памтим њене очи, њене лаке, готово детиње, покрете, њен смех. Додуше, на неки начин сам наставио да је виђам: очи сам јој виђао у крошњама дрвећа, у дубоким шумама... косу по кукурузним њивама, на њен смех ме је подсећао жубор воде... А временом бол у грудима уступи место једној топлој носталгији.“

„И тако сад вама Јагодина и путеви око ње блистају?“

„Да! Али ја не знам где је она отишла и где ћу је, можда, некад срести. Тако да мени у одређеним тренуцима сва места и сви путеви блистају попут њених очију и шуморе попут њеног смеха. Слично као Егзиперију звезде, рекао бих.“

Сутрадан ујутру затекао сам га како се пакује; изгледао је необично дирљиво за шездесетогодишњака. „Идем да посетим једну липу“, било је све што је рекао пре него се одвезао у магловиту ноћ, која је прекрила обалу Дунава.

Мирко Кекић, IIIк

*А на Литургији треба чврсто да истрајете, браћо,
јер је свето што се на њој врши – превелика
тајна наше православне вере*

Зашто људи верују у Бога? Зашто сва своја надања и веровања полажу у једно једино биће за које нису ни сигурни да уопште постоји? Зашто би, ионако, Бог, под условом да стварно постоји, обраћао пажњу на тако понизну врсту као што смо ми? Зашто људи верују у Њега и у оно што Он представља, али не поштују правила која поставља и граде своју душу од грехова? Зашто се клањају његовом лику са лажним сузама на лицу, знајући да су згрешили и тражећи опроштај? Зашто?

Ногу пред ногу лењо корачам уз временом искрзале степенике, као какав роб који иде да одслужи своју крајњу казну, вукући тешке металне окове последњег Божјег суда. Иза мене сенке својим сабласним гласним покретима руку ударају бубњеве, који као да најављују долазак свеца, а не обичног људског бића, усаглашавајући их са батом мојих корака. Најзад, врхови мојих ципела доспевају на мирно тло сачињено од суза и осмеха људских душа сазданих у бетону, које су пролазиле овуда тражећи спас. Не могу да подигнем поглед који ми пулсира у очним дупљама и истовремено не желим да уђем у ту велелепну грађевину која се уздиже преда мношвом и посматра ме сажалјивим небеским очима, чији крај путање осећам у дубини свог бића.

Савијам се у положај човека који се клања неком важнијем од њега самог и клечим на хладном почетку свих својих сумњи. Осећам језу која ми пролази дуж кичме и завршава своје путовање на последњем одредишту, док ми кроз главу корача мисао да сам сама на овом свету. Сви ти људи верују, а ја не. Ја не верујем у Бога. У мени један део жели да изађе на површину и да изговори ове речи, а други остаје неутралан као неутрон који лебди у простору и времену без игде икога. „Молим те, кажи ми, да ли да верујем?“, говорим нечујно док речи пливају у пукотинама моје душе.

Утом ми топла рука подиже браду како би ме боље осмотрила или можда ја њу. У наносекундама које су успорено прелазиле пут од једне до друге стране улице, осећала сам шаку избраздану милионима људских осмеха и још више туге која је изазивала срећу и тешила несрећу. Испред храма стајала је прилика чврстог држања и пријатног израза лица која је пре подсећала на анђела него на авет. Очима, које су пуне непознатог осећања, као да ми говори: „Дођи, дете моје, покажаћу ти“.

Док лагано улазимо у храм, блесак светлости ми милује зенице, свирајући композицију добродошлице за мене и оне налик мени, који тек треба да осете мирис вере у њену надолazeћу плимину. Борим се са поривом који ми налаже да је све ово само још једна лаж у коју људи без имало отимања верују, мислићи да човек без вере пада у ништавило постојања и претвара се у безосећајни камени кип.

Унутар храма одвија се Литургија током које се чују умирујући гласови свештеника који говоре причу времена прошлог, садашњег и будућег. Честице ваздуха су испуњене мирисом тамјана помешаног са неколико листића вере и наде и мирисом воска који се лагано топи као пахуља на сунцу, и обједињује све састојке правећи јединствени парфем, који обуздава немирне мисли. Дим кандила и свећа као каква магла замрачује људски ум, стварајући предиван мир и мешајући своје загушљиво сивило, обликује лик свеца који ми је стран, али ме подсећа на човека који ме држи за руку. Док паучинаста смеша спречава слободан и чист вид, човек налик анђелу с невидљивим крилима, пажљиво попушта стисак и оставља моју руку у ваздуху као да је направљена од крхког кристала, не желећи да је испусти и разбије.

Диктирајући своје кретање, подиже кажипрст ка малој скупини деве које држе свеће у рукама са благим осмесима на уснама. Радознало их посматрам очима пуним чежње питајући се: „Да ли ова деца стварно верују?“ истовремено желећи да и ја верујем тако чисто, нежно и детиње као и дечак који чврсто држи свећицу, малу као и он сам. Међу њима нема старијих од седам година, а најмлађи има готово две пак опет у њиховим очима нешто живи. Помно слушам покушавајући да зађем у неке делове мозга који су мистериозни као и речи овог човека. „Они верују зато што су научени да верују и не замарају се непотребним и сувишним питањима. Дечја вера је, ипак, нешто најплеменитије и најчистије што се може наћи у овом крутом свету, али се исто тако може брзо и изневерити. Зато треба поступити пажљиво с њом иначе ће нам се измигољити из руку и одлетети као мали бели голуб. С исте стране, они поштују Божја правила ни не размишљајући и не усуђујући се да их прекрше, јер је њихова душа мирна и безазлена, али и оно што је најважније – нетакнута“.

„А шта је са њима?“, питам га, гледајући у правцу одраслих особа које с недокучивим изразима помешане патње, среће, бола, љубави и кајања наизглед слушају молитву иако се у њима одвија нешто много више, нешто што нико не може потпуно разумети, па чак ни они сами. „Они“, каже човек, „су другачији. Њихова вера је неразјашњена и дан-данас. Они верују у Божје законе, али их истовремено и крше. Они верују да је Бог нешто најузвишеније, али себе непрекидно уздижу до незамисливих висина. Они верују да је Бог њихов створитељ, али њихове мисли непрестано обузима свест о томе да је Бог начинио грешку док их је стварао. Ниједан човек у овој просторији није безгрешан. Сви су учинили нешто што нису желели или нису смели. Зато су и дошли овамо“, тихим гласом завршава свој говор. „Не разумем“, кажем,

„како могу да долазе овде да се причесте, траже опроштај и слушају молитвене речи док ово место одише безгрешјем? Како могу да траже опроштај када ће следећег дана опет поновити сличну грешку?“ Човек ме на тренутак гледа док му благи осмех прелази преко лица гледајући у моје, које је прекривено сенкама. „То је на теби да сазнаш“, каже ми, „Само ћу ти рећи ово – Бог уме да прашта, али од човека зависи да ли ће заборавити“.

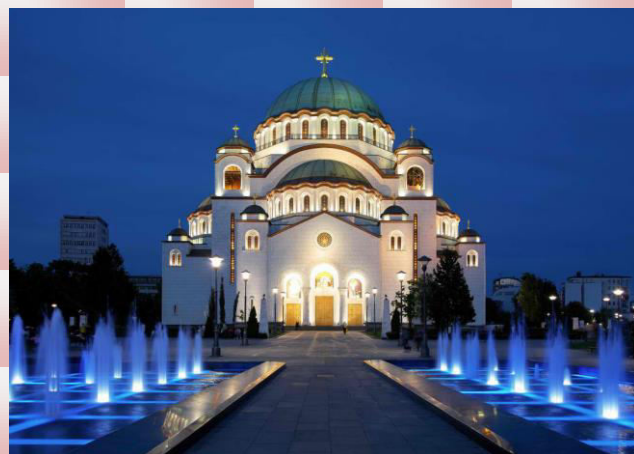
Наједном, један од свештеника проговара: „А на овој Литургији и свакој следећој, треба да истрајете, браћо, јер је свето и чисто што се на њој врши – превелика тајна наше православне вере. Бог нека је са вама.“ Људи полако ходају тешким корацима ка излазу у стварност с којом се треба суочити након опроштаја. Дим нестаје, а заједно с њим и присуство светаца који су лебдели над људским душама дајући прикривени мир и тишину и придавајући значај овом светом месту. Упитног лица окрећем се у круг, тражећи још одговора и не разумевајући разлог свог присуства који се налази у истој равни са изгубљеношћу разума. „**Мораш веровати да би разумела**“, каже он погледа упртог негде далеко, даље од зидова који граде храм и фресака које га посипају као звездана прашина небеске капије.

Зраци светлости ми упиру прстом у очи не дозвољавајући ми да видим ништа друго до заслепљујуће снопове светла. Чврсто стежем очне капке иако светлост продире право кроз њих, пржећи их својом јачином. У једном тренутку отварам очи и примећујем да сам поново сама у хладној просторији која гута све језивом тишином. Желећи да одем одавде, не знајући шта ми се догодило, крећем ка неизбежном излазу. Међутим, једна стара избледела фреска ми привлачи радознали поглед. Нејасна слика показује човека с ореолом изнад главе, налик оном који ме је држао за руку – анђелу без крила. Трагајући за неким ко ће ми рећи име тог свеца наилазим на свештеника: „Извините, да ли ми можете рећи како се зове светац на слици?“. Покретом руке му показујем на оближњу фреску док ме љубопитљиво посматра, скрећући поглед на слику. „Његово име је Свети Сава“, каже благим гласом и одлази.

Неколико секунди остајем загледана у фреску, неспособна да окренем главу и размишљајући зашто ми је Свети Сава дозволио да видим оно што он види и да завири у кутију тајни наше вере. На тренутак сам гледала свет његовим очима, очима Божјег ученика који ми је отворених шака дао неке одговоре на длану и убацио ми зрнце вере насупрот сумњи која ме је обузимала и немогућности да верујем. Не знам одговоре на сва питања, али ни најистинитији верник их не може знати. Надајући се да ћу их пронаћи и осећајући се непотпуном као мозаик без једног парчета, одлазим ка излазу са сигурношћу птице у првом лету. Док одлазим, чујем умирујући глас: „Ниси сама.“

Награђени рад на Светосавском
конкурсу

Милена Спасић, ШК

Храм Светог Саве у Београду

„Људи, који не могу владати својим срцем, још мање могу владати својим језиком. Људи који не могу завести мир у срцу свом, још мање могу завести мир у држави. Људи који не могу видети свет у себи, још мање могу видети себе у свету. Људи који не могу учествовати у туђем болу, још мање могу учествовати у туђој радости.“

владика Николај Велимировић

НАЈБОЉИ МАТУРСКИ РАД ШКОЛСКЕ 2012/2013. ГОДИНЕ

СВИ ЉУДИ СВЕТА ГОВОРЕ ИСТИ ЈЕЗИК, И КАД ПЛАЧУ И КАД СЕ СМЕЈУ

Сањам ситне играчке које ме громким гласом дозивају. Сањам мирне ноте најлепшег цвећа. Сањам срећу и љубав које одзвањају у оковима боли и туге. Сањам свет.

Док корачам стазом своје судбине, покушавам да докучим одакле долази та сила, тај неописиви осећај који нас гони, гура у понор и очај, покушавам да схватим куда све то одлази и коме се то предајемо. За кога смо ми сви исти? Корачајући, поред пута угледах човека који мумла нешто на сопственом језику. Ни реч нисам разумела. Сам са собом говори и као да куне судбину која га је задесила. Као да проклиње живот који живи. Прилазим у нади да му можда могу помоћи, али ме он наглим покретом руку гура од себе. У сјају његових очију видела сам тугу и очај, бол која га кида, ломи. Од тог тренутка, научила сам да ћутим.

Научила сам да је свачија бол једнака и да је тишина наш заједнички пријатељ. Корачајући даље, крај пута угледах неизмерно срећног човека. На мом тужном, оронулом лицу појавио се осмех. Упитах га чему се радује. Није желео да ми одговори. Налазио се у сасвим новом свету, као да се поново родио. Али његово лице ми је одавало тајну и говорило о његовој срећи. Тишина је опет наш заједнички пријатељ. Да, не говоримо сви истим језиком. Да, нисмо сви једнаки у свету данашњице. Немамо сви једнаке могућности, а још мање жеље. Нисмо сви рођени под срећном звездом. Погледа ми нагло одлази горе, у плаво чаробно небо. Та мирна небеска лука ми нешто показује – Сви смо ми једнаки. Све нас иста рука води и очи посматрају. Сви осећамо и бол и тугу и, пре свега, сви смо ми срећни људи. Није важно које смо расе или боје. Није битно ни где живимо и како. Када се погледамо очи у очи, видимо исто. Корачајући стазом сопствене литице, човек често осети неправду, лаж и неповерење. Често га преплићу многобројне грешке и неостварене жеље. Нађе се у окосници времена и простора, прошлости и садашњости. Па се запита – куда ли све ово води? Саосећајући се са светом, питам се – шта је бол и плач, а шта смех и срећа? У чему смо сви погрешили када нам се овде, где смо сада, не суди исто и не важе иста правила. Где смо правили грешку када смо дозволени да нам прошлост диригује умом и руководи душом. Шта је са свим оним светом, тужним и уморним, који сваког дана пролази крај вас, ка оном изнемоглom децом жељном играчака и бајки? Шта је са свим оним срцима која весело корачају, али их ипак дубоко нешто убија? Чини ми се да се то зове неправда. Како је ви називате? Како, свете, ти називаш осећај који те ломи и кида, који те убија и чини да се осећаш безвредним? Ништа више мој смех не вреди од смеха других људи, а моје сузе су потпуно једнаке свим сузама света. И можда

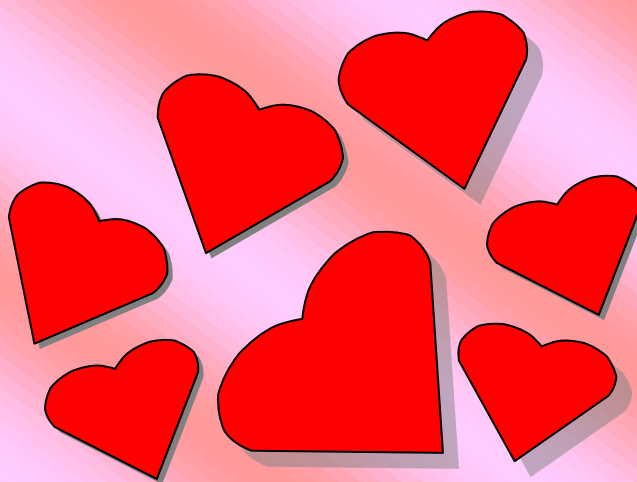
има мноштво језика које ја не разумем и које вероватно никада нећу ни научити, нити чути – један језик исти је за све.

Када плачемо и када се смејемо, када у нама изгара невероватна срећа или када у нама тиња туга, истим језиком говоримо. Тишина коју осећамо слушајући нечије јецаје или смејање руши све границе и препреке. Све кривудае плаве или зелене линије са атласа постају невидљиве и цео свет стапа се у једну целину. Сви се осећамо исто, сви до једног истим језиком говоримо. Нема скривених тајни и нечујних мисли, нема неправде и грешака. Тишина је наш заједнички пријатељ. Пробај некада да ослушкујеш осећања. Пробај некада да осетиш тишину, ону мирну, пријатну тишину која одзвања у вашим срцима. Та тишина је најлепша и њу сви разумемо. У том светском језику, проналазимо се сви. Нису потребне речи – довољно је да се осећамо; довољно је да се разумемо и ослушкујемо; довољни су загрљаји и на крају – довољна је само она тишина, наш заједнички пријатељ. Можда смо овде, доле, различити а између нас постоје границе. Говоримо различитим језицима и слушамо другачије приче. Можда другачије причамо и слично мислимо. Али кад плачу и кад се смеју, сви људи света користе исти језик. Он се не мења кроз векове, он постаје мост између свих нација, раса и боја: између Истока и Запада, између вере. Он постаје исти за све. Не труди се да прозбориш сопственим језиком, неће ти вредети, и онако смо сви једнаки. Питаш се зашто? Зато што срце не познаје границе.

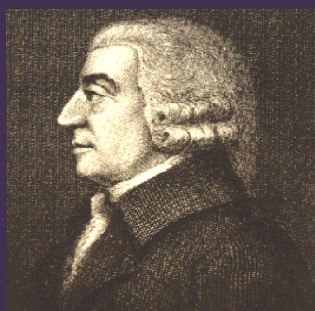
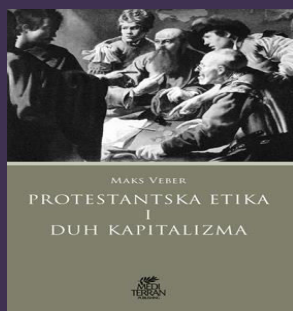
Корачајући даље, угледах неколико људи који гласно говоре; свако од њих је причао сопственим језиком. Приђох им и почех да говорим на свом. Збуњено су ме гледали. Показах им руком на срце. Сви смо заћутали и у потпуности се разумели.

Марија Стевановић, IVтг

Ступањем хришћанства у историју, дошло је до коренитог превредновања античког схватања историје, које је у својој основи било кружно, и на тај ју је начин негирало. За разлику од оваквог цикличног понављања, хришћани су заступали проволинијско схватање историје, тј. њено кретање ка одређеном циљу. Такво схватање историје омогућило је и поставило темеље појму прогреса. Међутим, идеја аутоматског линеарног прогреса друштва, као и она античка, циклична, негирала је сама чињеница човекове слободе, те је и превазиђена у савременој науци, али често не и практично: ту теорију о сталном и неминовном кретању ка бољем демантовала је цела историја 20. века. Стога ново схватање историје подразумева могућност успеха, али и неуспеха, и у први план истиче нашу одговорност у реалности.

Као што видимо, у саме темеље савремене културе уграђене су човекове најдубље потребе за кретањем ка бољем. Прогрес је неоспоран, чак и економски, али овде се неминовно намеће питање чему тај економски прогрес треба да тежи? Ако анализирамо шта савремени човек подразумева под напретком, видећемо да је то, без изузетка, економски напредак: непрестано побољшавање животних услова. Страшно је то што препрека на том путу не сме бити – отуда ратови и израбљивање човека и природе. Али како смо уопште дошли до овакве ситуације да је једини критеријум истинског човековог постојања управо богатство? Свакако не можемо да анализирамо дубље корене зашто је дошло до оваквог развоја људске мисли и стварања овакве потрошачке културе, али у основи капитализма, како је то социолог Макс Вебер (1864 – 1920) указао у свом делу *Протестантска етика и дух капитализма*, стоји веза религије и економије.

Споменућемо само једног теоретичара политичке економије, који нам на парадигматичан начин представља на којим основама се развија економска наука, али и цела светска култура. Са Адамом Смитом (1723-1790) почиње раздобље Класичне енглеске школе политичке економије. Његово најзначајније дело је *Богатство народа*. Основу његове економске доктрине чини дубоко уверење у надмоћност природног поретка над људским, друштвеним установама. Смит наводи шест мотива који покрећу природно деловање људи: самољубље, наклоност, жеља за слободом, осећај пристојности, радна навика и склоност ка трговини. Управо ослањајући се на ове природне човекове склоности, могуће је деловање „невидљиве руке тржишта“, која омогућава најбоље деловање и

остваривање друштвеног циља. Касније, школе су мењале став о томе да ли треба и колико „држава да интервенише“, али основна поставка ослањања на човекове природне склоности, које произилазе из инстинкта самоодржања, остала је. Не заборавимо: у животоњском свету, и уопште у природи, влада нужност, инстинкт.

Од почетка деведесетих година владајућа економска теорија, или боље рећи идеологија, јесте неолиберализам, који враћа владајућу улогу слободног тржишта у макроекономију. Намеће се од стране високоразвијених земаља као једини пут развоја. По први пут у историји сам капитализам се појављује као систем идеја (као идеологија - религија) и вера и нада већине, јер обухвата и елемент религије, као што је нада у „бољу будућност“. Савремена култура, чији су носиоци развијене земље Запада, више нема граница. Филозофијом или уметношћу бави се релативно мали број људи, али економијом баве се на свим меридијанима. Економија је канал преко кога су различита религиозна, филозофска кретања нашла свој пут до сваког човека. Прихватањем одређеног облика производње прихватамо и одређену културу која уз то иде. Уграђујемо је у све сегменте друштва па и у школе, и то не само у „економске“. Ово, као што смо се и сами уверили претходна два века, не води до стварања „благостања“, већ до дубоке кризе културног идентитета.¹ Жудећи за што бољом расподелом у међународној подели рада и богатством, ми смо у наш систем образовања уградили основне поставке капитализма. За овакву трку потребно је што више развијати природне склоности које Смит наводи. А када на тим основама ишколујемо читаве генерације ученика, ништа није чудно што је једини циљ ка коме тежи савремени човек, задовољење биолошког инстинкта. Он постаје човек потрошач, условљено биће, савремени роб. Настаје грчевита борба, између жудње за богатством, да би се задовољила жудња за потрошњом. Оваква тежња оставља катастрофалне последице, како по друштво, тако и по природу, и није одржива на дуге стазе.

¹ Крстић Зоран, *ЕКОНОМИЈА – НОВА ВАВИЛОНСКА КУЛА*, Богословље, 1-2, 2003, стр. 215-218.

Међутим, поред себичности, Смит помиње и човекову потребу за слободом. Не заборавимо да црква управо у овоме и види призивање човеково: да буде слободан, и то слободан да воли. Главна препрека на том путу је управо себичност, која произилази из човековог страха од смрти и сугерише да је сваки човек непријатељ. Управо због тога и постоји, за савремени свет екстреман, захтев цркве: љубав према непријатељу. Међутим, црква нема унапред зацртана религиозна правила попут религије (нпр. сигуран рецепт за остваривање такве љубави). Православна црква је сачувала древно апостолско предање о „залогу будућности“, тј. своју „литургију“, која даје истинску љубав која недостаје и најсавршенијем створеном бићу. Православни хришћани „литургијом“ позивају на љубав у историји: на изградњу културе и економије која би била у служби љубави, а не себичних човекових потреба. Пред svakим човеком и народом је да то оствари, или не оствари...

Дејан Костић, вероучитељ

*** П р и ч е о р е ч и м а ***

КОСМОС И КОЗМЕТИКА

Речи **космос** и **козметика** воде заједничко порекло, иако имају сасвим различито значење. Наиме, у старогрчком „kosmeo“ је значило **китим, украшавам**, те је козметика **вештина украшавања**. Стари Грци су веровали да богови украшавају небески свод звездама, да би људи у њему уживали. Према томе, реч **космос** има значење **украс**. Обе речи воде порекло од грчког глагола „kosmein“-украшавати.

САПУНИЦА

Назив *сапуница* потиче од америчког израза „soap opera“, који се јавио 30-их година 20. века, када су у Америци биле веома поуларне серије сентименталног, мелодрамског карактера.

Спонзори тих серија били су произвођачи сапуна, па отуда подругљив назив *сапунска опера*.

ДИПЛОМА

Реч „диплома“ потиче из старогрчког, а директно је настала од речи „diplos“, што је значило „двоструки“, „дупли“. У античкој Грчкој дипломе су исписиване на пресавијеном, двоструком листу, а у античком Риму на двострукој плочи. Отуда назив „диплома“.

Марко Мишић Шу2

УСПЕШНО УЧЕЊЕ

Ивана Симић ШТТ

Успех ученика у школском учењу подразумева ступањ у којем су ученици трајно усвојили знање, вештине и навике прописане наставним програмом, развили своје психофизичке способности и формирали морално спознавање, хтење и деловање. Осим тога, појмом успеха би требало обухватити и оспособљавање ученика за самоучење, усвајање ефикасних метода и техника учења, јер је то веома значајан задатак савремене школе (Станојловић, Б. 2008).

„Успешним сматрамо оно учење којим штедимо време, које нам обезбеђује да разумемо градиво и да то научено градиво дуго задржимо у сећању.“

Како успешно учити?

Сваки ученик је личност за себе, има своја интересовања, навике, склоности, способности, па тако и свој начин учења. Стога је тешко дати један „рецепт“ за успешно учење, који би имао исти ефекат код свих ученика. Међутим, постоји пар савета који могу бар у некој мери олакшати учење.

Најпре, битно је да буду испуњени одређени физички, психолошки и органски услови како би учење било ефикасно. *Физички* услови подразумевају да просторија у којој учимо буде добро осветљена, да температура буде оптимална и да атмосфера буде пријатна, а *органски* да приликом учења треба да будемо наспавани, умерено сити и сконцентрисани. Трећа група услова, можда и најважнија, јесу *психолошки* услови. Они подразумевају, за почетак, да имамо вољу и жељу за учењем, што имамо једино уколико имамо унапред одређен циљ и рок. Зато је добро имати унапред направљен недељни распоред, на коме ће бити забележени време и предмет који треба да се учи (сваког дана у приближно исто време, како бисмо стекли навику и како би учење временом постајало све лакше). Осим тога, током учења се морају правити паузе. Најефикасније је на сваких 45-50 минута учења направити паузу од 10 минута, како бисмо се освежили и повратили концентрацију. Затим, важно је имати одређено место за учење. Најбоље би било да се учи за столом, на коме неће стајати ништа осим књига, белешки и осталих ствари неопходних за учење.

Пресудно за успешно учење јесте учење са разумевањем. Уколико се градиво учи напамет, потребно је много времена и оно не остаје дуго у сећању. Зато је потребно учити са разумевањем, што подразумева да се размишља о ономе што се учи. За такво учење постоје три кључна корака: *уознавање са градивом* (прелиставање белешки са часова, ишчитавање лекције, постављање питања на која ти је потребан одговор...), *учење* (пажљиво читање сваког поглавља, подвлачење и записивање кључних речи, гласно препричавање, покушај давања одговора на питања...) и *понављање* (Чак и када смо научили градиво, треба да наставимо са понављањем и преслишавањем.).

НЕКОЛИКО КОРИСНИХ САВЕТА ЗА УСПЕШНО УЧЕЊЕ:

Ирена Перић, педагог

током учења постављајте себи питања

преслишавајте се наглас и што чешће

одредите себи „награду“ за сваки испоштовани рок који сте дали себи

пажљиво пратите предавања наставника, водите белешке, записујте питања која поставља и примере које даје

по доласку из школе прелистајте белешке

учите сваког дана у исто време и на истом месту

повезујте градиво које учите са примерима из свакодневног живота

цртајте графиконе и табеле, уколико вам је тако лакше

УГЛЕДНИ ЧАСОВИ

– ПРИЛИКА ЗА СВЕ

У оквиру самовредновања током прошле школске године обрадили смо област квалитета „Настава и учење“. Тада су чланови Тима за самовредновање и вредновање рада школе обилазили часове и, пратећи дате стандарде и индикаторе, запазили одређене слабости и недостатке у настави.

Ове школске године Тим за самовредновање и Тим за квалитет одлучили су да се активно укључе у превазилажење одређених недостатака у циљу побољшања квалитета наставе. Један од начина да се то постигне био је држање угледних часова. Тим за самовредновање изабрао је професоре који ће држати угледне часове, водећи рачуна о томе да буду заступљена сва стручна већа. Идеја је била да остали професори, чланови стручних већа, присуствују угледним часовима својих колега како би и сами побољшали наставу – увидели и отклонили недостатке из претходног периода.

Када је обавештење о угледним часовима освануло на огласној табли, коментари су били разноврсни, углавном негативни: „Шта сад опет...“, „...и све за ову исту плату...“, „...те невладине организације...“. Изражавали су неповерење и нелагодност.

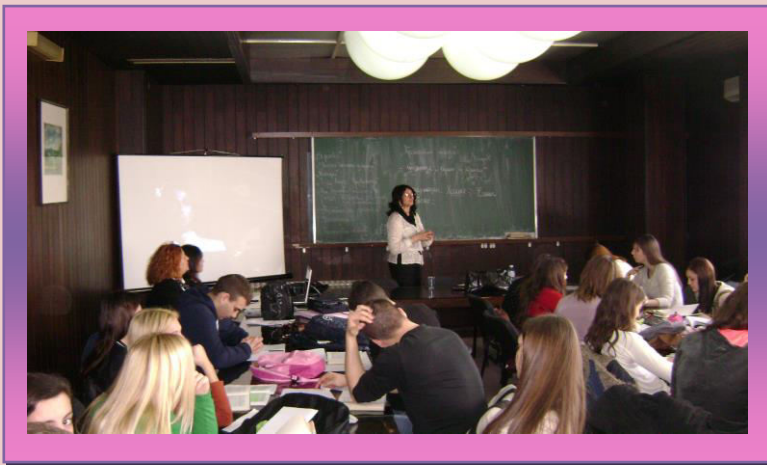
Међутим, убрзо је све кренуло у другом правцу. Зборница је оживела. Почели су конструктивни разговори међу колегама, договори, предлози, идеје... Лед је пробила професорка Рачунарства и информатике,

Лидија Лекић, одржавши веома успешан час о изведеним табелама.

Интересовање колега за овакве часове је стално расло. Пројектор и лаптоп постали су неизоставни скоро на сваком часу, па су се често селили из учионице у учионицу, из зграде у зграду. Професори су се потрудили да часови заиста буду „угледни“, улажући пуно труда да наставне јединице буду занимљиве ученицима, а примењене методе корисне професорима који су часовима присуствовали. Појединим часовима присуствовало је чак и до 20 професора. Ученици, мотивисани оваквим начином рада, трудили су се да се као одељење покажу у најбољем светлу, како пред својим професорима, тако и пред онима који им не предају.

Коментари које су ученици давали путем евалуационих листића показали су да им се овакви часови допадају и да доприносе већој мотивацији и лакшем савладавању градива. Коментари професора који су присуствовали часовима били су конструктивни и објективни. Неки професори добили су идеје како да побољшају сопствену наставу, а неки учили своје грешке. Приправници– почетници имали су јединствену прилику да присуствују различитим типовима часова и виде практичну примену многих наставних метода. Професори који су држали часове трудили су се да примене знања стечена протеклих година на семинарима, а неки су користили методе активне наставе.

Тим за самовредновање и Тим за квалитет

Час Српског језика и књижевности подсетио нас је на средњу школу када смо се бавили озбиљним анализама књижевних дела. На часу Физичког васпитања пожелели смо да и сами вежбамо уз музику заједно са ученицима, а математика је свима била јасна (и уопште није била баук). На часу Рачуноводства стекли смо нова знања о непопуларном ПДВ-у. Из Услуживања са практичном наставом допунили смо своја знања о сервирању стола и бонтону (а и кафа попијена после часа била је одлична). Научили смо материјалне елементе опорезивања на врло једноставан начин на часу Јавних финансија и подсетили се етно-туристичких вредности на часу Туристичке географије. У столарској радионици на Практичној настави савладали смо технике лакирања, на часу Социологије слушали смо излагање ученика о религији. На заједничком часу Енглеског и Руског језика научили смо да пишемо радне биографије. Професорка Валентина Миланов свесрдно је помагала колегама које су мање вешти у коришћењу рачунара, а помоћник директора и педагог својим саветима допринеле су успешном држању ових часова.

Поред унапређења наставе, наставници су имали прилику да се више друже и боље упознају.

Уз отежане околности у којима се ове године одржава настава, држање угледних часова унело је право освежење и нову покретачку енергију која је створила радну и пријатну атмосферу, како на самим часовима, тако и након њих, на опште задовољство и ученика и професора.

ЗАСТОЈ У КОМУНИКАЦИЈИ ИЛИ КАКО РЕШИТИ КОНФЛИКТ БЕЗ ГУБИТНИКА

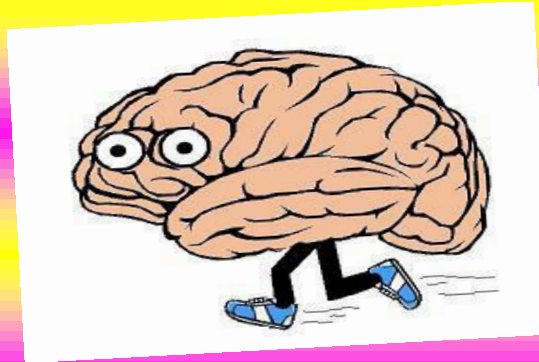
Семинар "Комуникацијом до задовољног наставника и ученика" одржан је у нашој школи 10.5.2014. године, а његови аутори и реализатори су Данијела Симоновић и Мирјана Максимовић Томић. На овом семинару наставници су се боље упознали са различитим савременим теоријама комуникације, са применом успешног начина комуницирања са ученицима и пружањем подршке ученицима у решавању конфликта. Циљ организовања овог семинара је да се побољша квалитет наставе повећањем степена способности наставника да ђацима пруже подршку у њиховом развоју и унапреде њихов однос са другим ученицима коришћењем различитих метода у комуникацији.

„БИСЕРИ“

са часова Добриле Цамић, проф. енглеског језика

- Кад се не зна енглески, одговара се српски!
- **Мени као кинески да причате.** Шта могу кад нисам талентована. Не знам ни да га слушавам.
- Није да нећу него не знам, па и не волим да се кезим.
- Мен' сте дали најтеже.
- Немам памет, немам вољу, нисам папагај.
- Кад сам знао енглески?
- **Ћу будем мутав.** Ћутање је злато.
- Шта ће ми књига? Ћу да липшем без ње.
- Звиждим јер ме сврбе уста.
- **Не мож' да ми дође та граматика до мозга.**
- Како на енглески да се не правим Енглец.
- Ја говорим **енглески по сељачки.**
- Једино кад се искезим ја га погодим.
- Нико ме није вежбао, ја сам сам од своје главе.
- **То је прошло звучно** време.

„ПРЕВОДИ“

- Сустрет поетиста
 - Донели су је Романи-Румунци
 - Кој' ти је најбољи друг?
 - Лососови живе у морима.
 - You're wanted – Траже нисте.
 - Water is drunk – Вода је пијана.
 - Jam or honey – Џем од меда.
 - He was Yugoslav – Он је био Југославац.
 - She was deaf from birth – Оглувела је на рођендану.

Наставник:

Не учи се од данас до јуче!

Наставник: *Пожурите ако се вратите брзо.*

Наставник: *Шта да се ради са руском салатом да би била хладно предјело?*

Ученик: *Да се стави у фрижидер.*

ТАКМИЧЕЊЕ:

Иван Јовановић, наш државни првак у бацању кугле, ученик је 2. разреда наше школе, смер финансијски техничар. Одговоран и вредан ученик, до својих успеха је стигао великим радом и упорношћу. Иза много медаља, драгоцених диплома и признања стоји доста уложеног труда и напорних тренинга. На прошлогодишњем Републичком такмичењу за средње школе у Сремској Митровици освојио је 1. место. Иако то није његов најбољи резултат, 14,56 метара је било довољно за победу. Надамо се и верујемо у његове успехе у даљој каријери. Као и он, и ми желимо да једног дана постане светски првак.

Сандра Ивановић, IIф

СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ:

Стручно веће наставника физичког васпитања организовало је бројна такмичења за ученике у овој школској години. Највише интересовања ученици су показали за турнир у малом фудбалу и кошарци. Нашло се времена и за турнир у стоном тенису, где су ученици показали завидно умеће и таленат. У току је одбојкашки турнир, а новина је и такмичење у гађању пикада.

Радиновић Драган, IVк
Лазић Александар, IVк

**Дођох, видех,
победих!**

-Јулије Цезар-